

ارتباط بین سواد مالی و رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد

مریم مهدی دخت

رئیس اداره پشتیبانی و رفاه شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد

Email : maryambita2018@yahoo.com

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی ارتباط بین سواد مالی و رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد انجام شده است. روش تحقیق بصورت توصیفی-همبستگی بوده، جامعه آماری تحقیق شامل کلیه کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد در سال ۱۴۰۰ تعداد آنها ۱۳۷ نفر می باشد. که با روش نمونه‌گیری جدول مورگان تعداد ۱۰۱ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده اند. برای جمع آوری داده ها از دو پرسشنامه استاندارد شامل پرسشنامه سواد مالی معین‌الدین ۱۳۹۰ با پایایی ۰/۸۱۰ و پرسشنامه رفاه مالی محقق ساخته ۱۴۰۰ با پایایی ۰/۷۱۵ استفاده و به روش تصادفی ساده توزیع شده است. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار Spss 26 انجام گرفته و از آماره‌های توصیفی و استنباطی استفاده می‌گردد. این پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی، (آزمون کلموگروف-اسمیرنوف، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون همبستگی اسپیرمن). نتایج تحقیق نشان داد که بین سواد مالی کارکنان و رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد رابطه مستقیم و معنی داری دارد. همچنین بین کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد و بین بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه مستقیم و معنی دار وجود دارد اما بین خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه معنی داری یافت نشد.

واژگان کلیدی: سواد مالی، رفاه مالی، دیگر مداری، شهرداری، کارکنان

۱- مقدمه

سواد مالی توسط بنیاد مالی تحقیق در آموزش انگلستان به شرح ذیل تعریف شده است، توانایی قضاوت آگاهانه و تصمیم‌گیری موثر در استفاده از منابع پولی و مدیریت آن پس از طرح این موضوع، مبحث سواد مالی مبدل به یک موضوع بسیار مهم تحقیقاتی شد. به طوری که ابتدا در کشورهای انگلستان و امریکا و متعاقب آن در سایر کشورها مورد توجه پژوهشگران قرار گرفت. مفاهیم مرتبط با سواد مالی، تحت عنوان مالیه شخصی نیز مطرح می‌گردد. مالیه شخصی تحت عنوان مطالعه منابع با اهمیت در دستیابی شخص و خانوار به موفقیت مالی تعریف می‌گردد. در حوزه مالیه شخصی، این موضوع که افراد چگونه منابع مالی خود را خرج، پس‌انداز، محافظت و سرمایه‌گذاری می‌نمایند مطرح می‌شود. عموماً مهمترین موضوعات در مالیه شخصی، شامل مدیریت مالیات، بودجه‌ریزی، مدیریت نقدینگی، استفاده از کارتهای اعتباری، استقراض، مخارج با اهمیت، مدیریت ریسک، سرمایه‌گذاری‌ها، طرح‌های بازنشستگی و طرح خرید مسکن و املاک می‌باشد. در میان محافل دانشگاهی، سواد مالی معانی متعدد یافته است و از آن برای ارجاع به دانش درباره محصولات مالی (برای مثال، اوراق سهام در برابر اوراق قرضه، تفاوت میان اوراق رهنی با نرخ ثابت و نرخ شناور، و غیره)، دانش درباره مفاهیم مالی (تورم، بهره مرکب، تنوع، امتیازهای اعتباری و غیره)، داشتن مهارت‌های ریاضی یا عددی لازم برای تصمیم‌گیری مالی مؤثر و درگیر بودن در فعالیتهای معینی مانند برنامه‌ریزی مالی استفاده می‌شود (حسن‌زاده و همکاران، ۱۳۹۸).

سواد مالی در سال‌های اخیر منافعی برای گروه‌های مختلف، از جمله دولت‌ها، بانکداران، کارفرمایان، گروه‌های مختلف اجتماعی، بازارهای مالی و دیگر سازمان‌ها از جمله شهرداری‌ها، به ویژه در کشورهای توسعه یافته ایجاد کرده است. اهمیت بهبود سواد مالی به خاطر عواملی چون توسعه محصولات جدید مالی، پیچیدگی ابزارها و بازارهای مالی، تغییرات سیاسی و عوامل اقتصادی، افزایش یافته است. این روند با توجه به فراوانی گزینه‌های سرمایه‌گذاری و گسترش بازاریابی، تنها زمانی مؤثر است که بتوان با استفاده از اطلاعات و سواد مالی اقدام به انتخاب از بین آنها نمود. تحصیلات دانشگاهی در زمینه مالی و حسابداری و اطلاعات ارائه شده توسط بخش دولتی و خصوصی، اینترنت و دوره‌های آموزش امور مالی از جمله منابع تامین سواد مالی در سازمان شهرداری می‌باشد (التیمی و بن‌کلی^۱، ۲۰۰۹).

امروزه با توجه به پیچیدگی بازارهای مالی، توسعه و گسترش دامنه فعالیت نهادها و موسسات مالی و تلاش بی‌وقفه آنها برای افزایش سهم بازار، لزوم تسلط به سواد مالی اهمیت بیشتری یافته است. سواد مالی توانایی افراد در کسب اطلاعات، تجزیه و تحلیل و مدیریت وضعیت مالی شخصیشان است به گونه‌ای که رفاه مالی و رفاه ذهنی (رضایت از زندگی) آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. رفاه مالی درجه کفایت یا امنیت اقتصادی افراد و خانوارهاست. به عبارت بهتر رفاه مالی سطح مورد نظر برای محافظت افراد در رویارویی با مسائل روزمره زندگی نظیر از دست‌دادن شغل، بیماری، ورشکستگی، فقر و نیازمندی در سنین کهنسالی است. به عبارتی رفاه مالی همانا توزیع هرچه عادلانه‌تر ثروت و درآمد است در یک جامعه بدیهی است که مقدمه رفاه مالی همانا رشد اقتصادی است، زیرا تا درآمدی نباشد، صحبت از توزیع عادلانه و غیرعادلانه مصداقی ندارد (فورنرو و مونتیکونه^۲، ۲۰۱۱).

¹ Al-Tamimi & Benkli² Fornro & Monticone

پیشینه پژوهش نشان می‌دهد، خضری‌پور (۱۳۹۹)، در تحقیقی به بررسی رابطه بین سواد مالی و رفاه مالی کارکنان دانشگاه پیام نور کرمان پرداختند. نتایج نشان داد، بین سواد مالی کارکنان و رفاه مالی کارکنان در دانشگاه پیام نور کرمان رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد. همچنین بین سواد کسب درآمد، سواد پس انداز، سواد سرمایه‌گذاری، سواد خرج و اسقراض و سواد ریسک مالی با رفاه مالی رابطه مستقیم و معناداری دارند. سواد پس انداز و سواد خرج و اسقراض به ترتیب بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های رفاه مالی هستند. همچنین حامدی‌نیا (۱۳۹۲)، به بررسی سواد مالی کارکنان دولت و تاثیر آن بر رفاه مالی و استراتژی‌های مالی آنها (مطالعه موردی: استان یزد) پرداختند. نتایج نشان داد، بین سواد مالی کارکنان و رفاه مالی آنان رابطه مستقیمی وجود دارد و بین رفاه مالی و استراتژی‌های مالی کارکنان دولت نیز رابطه مستقیم وجود دارد. همچنین می‌توان به تحقیق لوزاردی و میچل^۳ (۲۰۱۹) در آمریکا، فورنرو و مونتیکن^۴ (۲۰۱۱) در ایتالیا، آلمنبرگ و سودنبرگ^۵ (۲۰۱۱) در سوئد و کول و همکاران^۶ (۲۰۱۰) در هند در باب تاثیر سواد مالی بر رفاه مالی تاکید کرد.

همانطور که در بالاتر گفتیم؛ رفاه مالی همانا توزیع هرچه عادلانه‌تر ثروت و درآمد است در یک جامعه بدیهی است که مقدمه رفاه مالی همانا رشد اقتصادی است، زیرا تا درآمدی نباشد، صحبت از توزیع عادلانه و غیرعادلانه مصداقی ندارد، اما گاهی اوقات ممکن است که رشد و رفاه متناقض یکدیگر شوند. برای مثال، می‌توان تناقض زیر را در نظر گرفت: می‌دانیم که بر اثر مکانیسم ضریب تکاثر تغییرات حاصله از سرمایه‌گذاری در درآمد ملی، چند برابر قدر مطلق اولیه اثر، موثر است: تغییرات سرمایه‌گذاری و ضریب تکاثر و تغییرات درآمد ملی. بنابراین، برای آنکه درآمد ملی افزایش سریعی پیدا کند، بایستی که سرمایه‌گذاری اضافه شود؛ اما برای آنکه سرمایه‌گذاری افزایش یابد، ضروری است که درآمدهای جامعه بیش از آنچه که صرف مصرف می‌شود، صرف پس‌انداز گردد، سرانجام افزایش پس‌انداز موجب افزایش سرمایه‌گذاری و در نتیجه افزایش درآمد ملی گردد (باهر، ۱۳۹۸). با توجه به مطالب بیان شده این تحقیق سعی دارد به دنبال پاسخ به این سوال باشد که؛ سواد مالی تا چه اندازه بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد؟

۲- اهداف پژوهش

- ۱) تعیین رابطه سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد.
- ۱-۱) تعیین رابطه کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد.
- ۲-۱) تعیین رابطه خرج و اسقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد.
- ۳-۱) تعیین رابطه بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد.

³ Losardi & Mitchell

⁴ Forner & Montichen

⁵ Almanberg & Sodenberg

⁶ Cole et al

۳- فرضیه های پیشینه

- (۱) سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.
- (۱-۱) کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.
- (۲-۱) خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.
- (۳-۱) بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.

۴- حدود مطالعاتی پژوهش

قلمرو موضوعی تحقیق

قلمرو موضوع این تحقیق، ارتباط بین سواد مالی و رفاه مالی در حوزه مالی می‌باشد.

قلمرو مکانی تحقیق

قلمرو مکانی این تحقیق، شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد می‌باشد.

قلمرو زمانی تحقیق

قلمرو زمانی این تحقیق در شهریور ماه ۱۴۰۰ به اجراء گذاشته شده است.

۵- مبانی نظری پژوهش

سواد مالی

پیدایش پدیده‌های جدید و یا تحولات وسیع در پدیده‌ها، در برخی موارد باعث شکل‌گیری مفاهیم جدیدی می‌شود و یا مفاهیم قبلی، تحول یافته و شکل و اهمیت جدیدی به خود می‌گیرد. در عصر حاضر، با شکل‌گیری نوع جدیدی از تحولات اقتصادی و مالی، لازم است افراد از آگاهی‌ها و توانمندی‌های خاصی، برای مواجهه با پیچیدگی‌های به وجود آمده، برخوردار باشند. در چنین شرایطی، با وجود تنوع، پیچیدگی بازارهای مالی و تحولات سریع در آن، داشتن مهارت‌ها و روش‌های مدیریت امور مالی، برای جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و استفاده اطلاعات مالی و در یک کلام، داشتن سواد مالی، ضروری خواهد بود. سواد مالی، مجموعه دانش درک امور مالی است که شامل بررسی پدیده‌های مالی، ماهیت، قوانین و روابط حاکم بر آن می‌باشد. عدم درک اقتصاد و امور مالی، یک عامل بازدارنده برای مالکیت سهام است؛ از دست رفتن رفاه، ناشی از عدم مشارکت در بازارهای سرمایه، در اثر فقدان سواد مالی بسیار قابل توجه است. واضح است که سرمایه‌گذاران ناآگاه و فاقد سواد مالی کافی، قادر به استفاده کامل از بازار مالی و انتخاب عاقلانه، که منجر به سرمایه‌گذاری کارآمد خواهد شد، نخواهند بود (ون روژ و لوساردی^۷، ۲۰۱۱).

فقدان سواد مالی، در کشورهای در حال توسعه مشهودتر است؛ به عنوان مثال کشور هند، زامبیا و دیگر کشورهای در حال توسعه آفریقایی، افراد درک درستی از مفاهیم مالی از قبیل بهره، پس انداز، سهام و سرمایه‌گذاری ندارند.

⁷ Van Rouge and Losardi

آموزش سواد مالی، تنها بخشی از واکنش سیاسی مؤثر بر توانمند کردن جوامع در بازارهای مالی می‌باشد. اقتصاد رفتاری و روانشناسی سرمایه‌گذاری، بیانگر این واقعیت است که رفتار افراد می‌تواند اثربخشی برنامه‌های سوادآموزی مالی را بهبود بخشد؛ افراد هنگامی که درک کنند که رفتارهای خاص سرمایه‌گذاری آنها باعث ایجاد رفاه خواهد شد، به برنامه‌ریزی سواد مالی خود بیشتر علاقه نشان خواهند داد. افراد ممکن است، زمانی که با گزینه‌های مختلف تصمیم‌گیری مواجه هستند، مطابق نظریه‌های عقلانیت اقتصادی عمل کنند و این امر بدون داشتن سواد مالی کافی ممکن است منجر به تصمیم‌گیری پهنه مالی نشود. برای گسترش سطح سواد مالی جوامع، گروه بانک جهانی، در حال تلاش برای تقویت سواد مالی و آموزش در زمینه‌های مختلفی مانند تجزیه و تحلیل مالی، توسعه اطلاعات مالی، ترکیب سواد مالی با رویکردهای فن‌آوری مالی می‌باشد و به مطالعه چارچوب فراگیر آموزش سواد مالی و حمایت اجتماعی از طریق فرآیندهای استراتژی اقتصادی اقدام کرده است. سواد مالی از جنبه‌های مختلف مورد مطالعه قرار گرفته است. نهادهای دولتی و سازمان‌های خصوصی در کشورهای توسعه یافته نظرسنجی‌هایی را برای اندازه‌گیری سطح سواد مالی از جامعه انجام داده‌اند (میلر^۸، ۲۰۰۹).

تعریف رفاه

مجموعه سازمان یافته‌ای از قوانین، برنامه‌ها و سیاست‌هایی که در چارچوب موسسات رفاهی و نهادهای اجتماعی جهت پاسخگویی به نیازهای مادی و معنوی تامین سعادت انسان عرضه می‌شود تا زمینه‌ی رشد او را فراهم نماید. همچنین رفاه بیانگر قدرت خرید و توانایی در کسب تسهیلات و امکانات زندگی است (وفائی و همکاران، ۱۳۹۷). به عبارت دیگر؛ رفاه توانایی یک فرد، گروه یا ملت برای فراهم آوردن خوشبختی، امنیت و تولید محصولات مناسب است که مردم را قادر می‌سازد بر اساس تعاریف خاص خودشان، خوب زندگی کنند. رفاه کمک می‌کند تا جایی در دل و فکر مردم باز شود تا آنها بر اساس اولویت‌های مدنظرشان به یک زندگی سالم و معنوی دست یابند دیگر هر روزه نگران آنچه که برای حیاتشان الزامیست نباشند. بسیاری از اقتصاددانان آن را جریان یک درآمد می‌دانند، یعنی توانایی انسان برای خرید مجموعه‌ای از کالاها یا دست‌یابی به ارزش‌های خلق شده توسط دیگران. ما از ایده‌ای گسترده درباره درآمد استفاده می‌نماییم که «قدرت خرید» نامیده می‌شود. همچنین رفاه، محیطی را فراهم می‌آورد که باعث گسترش بهره‌وری می‌گردد. بنابراین می‌توانیم رفاه را مجموعه‌ای از «داراییها» بدانیم. تعبیر مفهوم رفاه صرفاً به عنوان جریانی از درآمد سرانه، ما را قادر می‌سازد که تصمیمات گسترده‌ای را برای سرمایه‌گذاری در یک محیط کاملاً مولد اتخاذ نماییم. آمارتیا سن^۹ می‌گوید: امتیاز این نگرش (موجودی) اینست که ایده بهتری از توانایی یک کشور جهت تولید محصولات در آینده را فراهم می‌سازد (جعفری صمیمی و همکاران، ۱۳۹۷).

رفاه مالی

تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که رفاه مالی عامل اصلی تعیین کننده شادی جوامع می‌باشد (نتنیر و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۷). به طور مداوم، رفاه مالی پایدار را به عنوان هدف نهایی طرح‌های آموزش مالی خود اعلام می‌شود. سطح

⁸ Miller

⁹ Amartyasen

¹⁰ Namir et al

پایین رفاه مالی می‌تواند پیامدهای منفی شدیدی را هم در سطح خانوار و هم برای رفاه عمومی به همراه داشته باشد. به طور جداگانه، کاهش رفاه مالی با افزایش احتمال ایجاد مشکلات مادی و دست و پا زدن برای تأمین مخارج زندگی همراه است. در مجموع، سطح پایین رفاه مالی منجر به کاهش مصرف کلی و اتکاء بیشتر به حمایت اجتماعی می‌شود (بروگن و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۷). در عین حال، یک رابطه قوی بین رفاه مالی افراد و آسیب پذیری اقتصاد در برابر فقر و همچنین چشم انداز رشد آنها وجود دارد (ساکس و همکاران^{۱۲}، ۲۰۱۲).

رفاه مالی درجه کفایت یا امنیت اقتصادی افراد و خانوارهاست. به عبارت بهتر رفاه مالی سطح مورد نظر برای محافظت افراد در رویارویی با مسائل روزمره زندگی نظیر از دست دادن شغل، بیماری، ورشکستگی، فقر و نیازمندی در سنین کهنسالی است به عبارتی رفاه مالی همانا توزیع هرچه عدلانه‌تر ثروت و درآمد است در یک جامعه بدیهی است که مقدمه رفاه مالی همانا رشد اقتصادی است، زیرا تا درآمدی نباشد، صحبت از توزیع عادلانه و غیرعادلانه مصداقی ندارد در یک تقسیم بندی برای رفاه مالی شخصی سه مولفه می‌توان ذکر کرد که عبارتند از: احساس محرومیت نسبی، تأمین مایحتاج اولیه و مناسب بودن منطقه مسکونی. که در این تحقیق این تقسیم بندی معیار سنجش رفاه مالی کارکنان قرار می‌گیرد (برنر و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۹).

۶- روش تحقیق

این تحقیق به لحاظ هدف اجراء از نوع، کاربردی است. تحقیق کاربردی، تحقیقی است که به منظور حل مشکل یا معضل خاص علمی یا اجتماعی انجام می‌گیرد همچنین پژوهش حاضر ترکیبی از روش پیمایشی است از رایج‌ترین شیوه‌های گردآوری داده‌ها در روش پژوهش پیمایشی، مصاحبه شخصی و استفاده از پرسشنامه است که در این پژوهش محقق برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد سواد مالی معین‌الدین در سال ۱۳۹۰ و پرسشنامه رفاه مالی کارکنان محقق ساخته در سال ۱۴۰۰ استفاده شده است که مرتبط با سوالات و متغیرهای تحقیق می‌باشد، و در انجام آن از تکنیک‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شده است. همچنین این تحقیق از نظر زمان اجراء تحقیقی مقطعی است و بلحاظ منطق اجراء استقرایی است، همچنین روش تحقیق از جهت نحوه اجراء، توصیفی (بدان جهت که متغیرها توسط محقق دستکاری نمی‌شوند و وضعیت موجود آنها شناسایی می‌شود)، پیمایشی و از نوع همبستگی (بدان جهت که ارتباط بین متغیرهای تحقیق مورد سنجش قرار می‌گیرد) می‌باشد. در پژوهش حاضر جامعه آماری شامل کلیه کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد می‌باشد که در حال حاضر تعداد ۱۳۷ نفر از کارکنان شهرداری را شامل می‌شود. همچنین تعداد ۱۰۱ کارکنان شهرداری با استفاده از روش نمونه‌گیری کوکران به عنوان نمونه آماری انتخاب و با استفاده از روش تصادفی ساده پرسشنامه‌ها توزیع شده است. با توجه به ماهیت این تحقیق، جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است. مباحث تئوریک پژوهش از مسیر مطالعه منابع، نشریات، منابع داخلی و خارجی موجود در کتاب‌ها و استفاده از اینترنت جمع‌آوری شده است. یعنی اطلاعات و داده‌های مورد نیاز تحقیق کلاً از روش کتابخانه‌ای انجام گرفته است. از رایج‌ترین شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها در روش پژوهش پیمایشی، مصاحبه شخصی و استفاده از پرسشنامه است که در این پژوهش برای

¹¹ Bruggen et al

¹² Sachs et al

¹³ Brenner et al

جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد سواد مالی معین‌الدین در سال ۱۳۹۰ و پرسشنامه رفاه مالی کارکنان توسط محقق در سال ۱۴۰۰ ساخته شده است. در پایان جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات در این پژوهش از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده می‌گردد. این پژوهش با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی، (آزمون کلموگروف-اسمیرنوف، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون همبستگی اسپیرمن) و برای اجرای عملیات اقتصاد سنجی نیز از نرم‌افزار SPSS 26 استفاده می‌گردد.

جدول ۱- متغیرهای تحقیق

متغیرها	مولفه‌ها	سوالات
سواد مالی	کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری	۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲
	خرج و استقراض	۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰
	بیمه و بازنشستگی	۲۱، ۲۲، ۱۳، ۲۴ و ۲۵
رفاه مالی کارکنان	ندارد	۱ الی ۲۰

پرسشنامه استاندارد سواد مالی خود گزارشی ۲۵ سوالی که معین‌الدین در سال ۱۳۹۰ ساخته شده، پاسخ‌ها بر اساس چهار گزینه‌ای مخصوص به هر سوال اندازه‌گیری شده است. بنابراین کلیه ۲۵ سوال جدول (۱) سواد مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد را ارزیابی می‌کنند. همچنین پرسشنامه استاندارد رفاه مالی کارکنان خود گزارشی ۲۰ سوالی که توسط محقق در سال ۱۴۰۰ ساخته شده، پاسخ‌ها بر اساس طیف لیکرت با کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، و کاملاً موافقم اندازه‌گیری شده است. بنابراین کلیه ۲۰ سوال جدول (۱) رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد را ارزیابی می‌کنند. در تحقیق حاضر برای تعیین روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات اساتید راهنما، مشاور و پیشنهادات کارشناسان و خبرگان استفاده شده است. همچنین جهت میزان پایایی متغیرها از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده که متغیر سواد مالی پایایی برابر با ۰/۸۱۰ دارد و متغیر رفاه مالی کارکنان پایایی برابر با ۰/۷۱۵ دارد. هر دو متغیر سواد مالی و رفاه مالی کارکنان هر دو پایایی مطلوب و عالی داشته‌اند.

۷- آمار توصیفی و استنباطی داده‌های تحقیق

به منظور شناخت بهتر ماهیت جامعه‌ای که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است و آشنایی بیشتر با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شود. همچنین توصیف آماری داده‌ها، گامی در جهت تشخیص الگوی حاکم بر آنها و پایه‌ای برای تبیین روابط بین متغیرهایی است که در پژوهش بکار می‌رود و در این پژوهش مطابق جدول ۲- می‌باشد.

جدول ۲- وضعیت جمعیت شناختی اعضای نمونه آماری

عنوان	نوع	فراوانی	درصد فراوانی	جمع فراوانی	جمع درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۸۵	۸۴/۲	۱۰۱	۱۰۰
	زن	۱۶	۱۵/۸		
تاهل	متاهل	۷۲	۷۱/۳	۱۰۱	۱۰۰
	مجرد	۲۹	۲۸/۷		
تحصیلات	دیپلم و زیردیپلم	۴	۴/۰	۱۰۱	۱۰۰
	فوق دیپلم	۳۶	۳۵/۶		
	لیسانس	۴۳	۴۲/۶		
	فوق لیسانس و بالاتر	۱۸	۱۷/۸		
سن	کمتر از ۲۵	۵	۵/۰	۱۰۱	۱۰۰
	بین ۲۶ تا ۳۰ سال	۱۴	۱۳/۹		
	بین ۳۱ تا ۳۵ سال	۳۲	۳۱/۷		
	بین ۳۶ تا ۴۰ سال	۴۱	۴۰/۶		
	بین ۴۱ تا ۴۵ سال	۷	۶/۹		
	بالای ۴۶ سال	۲	۲/۰		
سابقه کار	کتر از ۵ سال	۱۳	۱۲/۹	۱۰۱	۱۰۰
	۶ تا ۱۰ سال	۲۶	۲۵/۷		
	۱۱ تا ۱۵ سال	۳۸	۳۷/۶		
	۱۶ تا ۲۰ سال	۹	۸/۹		
	۲۱ تا ۲۵ سال	۱۳	۱۲/۹		
	۲۶ تا ۳۰ سال	۲	۲		

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود ویژگی‌های جمعیت شناختی نشان داد که:

برای متغیر جنسیت، بیشترین درصد فراوانی مربوط به مردان است.

برای متغیر وضعیت تاهل، بیشترین درصد فراوانی مربوط به افراد متاهل می‌باشد.

برای متغیر وضعیت تحصیلات، بیشترین درصد فراوانی مربوط به دارندگان مدرک لیسانس می‌باشد.

برای متغیر سن، بیشترین درصد فراوانی مربوط به ۳۶ سال تا ۴۰ سال است. برای متغیر سابقه کار، بیشترین درصد فراوانی مربوط به ۱۱ تا ۱۵ سال است.

آزمون نرمال بودن متغیرهای تحقیق

H0: توزیع داده‌ها نرمال است.

H1: توزیع داده‌ها نرمال نیست.

برای نرمال بودن متغیرها آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است. در این آزمون هرگاه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر در سطح ۹۵٪ اطمینان رد می‌شود.

آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده‌ها را به شکل جدول ۳- نشان می‌دهد.

جدول ۳-توزیع نرمال بودن جامعه برای متغیرها

متغیرها	کلموگروف-اسمیرنوف	سطح معنی داری
سواد مالی	۰/۰۸۶	۰/۰۶۱
رفاه مالی کارکنان	۰/۱۵۶	۰/۰۰۰

در جدول ۳- مشاهده می‌شود که سطح معنی داری مولفه‌های متغیرسواد مالی تحقیق بیشتر از ۰/۰۵ می‌باشد. لذا توزیع این متغیر نرمال نیست ولی متغیر رفاه مالی کارکنان ۰/۰۰۰ که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. لذا توزیع این متغیر نرمال است. بنابراین برای انجام از معادل ناپارامتری آزمون ضریب همبستگی پیرسون یعنی ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده خواهد شد.

۸- آزمون فرضیه‌های تحقیق

آزمون فرضیه اصلی تحقیق

سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.

با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون فرضیه اصلی تحقیق طبق جدول شماره ۴ مورد آزمون قرار گرفته است.

جدول ۴- ضریب همبستگی پیرسون مربوط به فرضیه اصلی تحقیق

X	Y	تعداد (n)	ضریب همبستگی پیرسون (r)	سطح معنی داری (sig)
سواد مالی	رفاه مالی کارکنان	۱۰۱	۰/۸۲۲	۰/۰۰۰

همانطوری که نتایج جدول (۴) نشان می‌دهد، ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شده سواد مالی و رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد (۰/۸۳۲) در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌داری است ($P < 0/05$) لذا H_0 دال بر عدم وجود رابطه بین دو متغیر رد می‌گردد و H_1 دال بر وجود رابطه معنی‌داری مورد تایید قرار می‌گیرد. بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵٪ بین سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

آزمون فرضیه‌های فرعی تحقیق

آزمون فرضیه فرعی اول تحقیق

کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.

با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن فرضیه فرعی اول تحقیق طبق جدول شماره ۵ مورد آزمون قرار گرفته است.

جدول ۵- ضریب همبستگی اسپیرمن مربوط به فرضیه فرعی اول تحقیق

X	Y	تعداد (n)	ضریب همبستگی اسپیرمن (r)	سطح معنی-داری (sig)
کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری	رفاه مالی کارکنان	۱۰۱	۰/۲۱۸	۰/۰۱۴

همانطوری که نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد، ضریب همبستگی اسپیرمن محاسبه شده کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد (۰/۲۱۸) در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌داری است ($P < 0/05$) لذا H_0 دال بر عدم وجود رابطه بین دو متغیر رد می‌گردد و H_1 دال بر وجود رابطه معنی‌داری مورد تایید قرار می‌گیرد. بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵٪ بین کسب درآمد، پس انداز و سرمایه‌گذاری رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. مقدار همبستگی ایجاد شده (۰/۲۱۸) نشان از رابطه مستقیم بین دو متغیر دارد.

آزمون فرضیه فرعی دوم تحقیق

خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد.

با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن فرضیه فرعی دوم تحقیق طبق جدول شماره ۶ مورد آزمون قرار گرفته است.

جدول ۶- ضریب همبستگی اسپیرمن مربوط به فرضیه فرعی دوم تحقیق

X	Y	تعداد (n)	ضریب همبستگی اسپیرمن (r)	سطح معنی‌داری (sig)
خرج و استقراض	رفاه مالی کارکنان	۱۰۱	-۰/۰۶۸	۰/۲۵۰

همانطوری که نتایج جدول (۶) نشان می‌دهد، ضریب همبستگی اسپیرمن محاسبه شده خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم آباد (-۰/۰۶۸) در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌داری است ($P < 0/05$) لذا H_0 دال بر عدم وجود رابطه بین دو متغیر تایید می‌گردد و H_1 دال بر وجود رابطه معنی‌داری مورد تایید قرار نمی‌گیرد. بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵٪ بین خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم آباد رابطه وجود ندارد. مقدار همبستگی ایجاد شده (-۰/۰۶۸) نشان از رابطه غیرمستقیم بین دو متغیر دارد.

آزمون فرضیه فرعی سوم تحقیق

بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم آباد، رابطه دارد. با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن فرضیه فرعی سوم تحقیق طبق جدول شماره ۷ مورد آزمون قرار گرفته است.

جدول ۷- ضریب همبستگی اسپیرمن مربوط به فرضیه فرعی سوم تحقیق

X	Y	تعداد (n)	ضریب همبستگی اسپیرمن (r)	سطح معنی - داری (sig)
بیمه و بازنشستگی	رفاه عمومی کارکنان	۱۰۱	۰/۴۱۹	۰/۰۲۱

همانطوری که نتایج جدول (۷) نشان می‌دهد، ضریب همبستگی اسپیرمن محاسبه شده بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم آباد (۰/۴۱۹) در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌داری است ($P < 0/05$) لذا H_0 دال بر عدم وجود رابطه بین دو متغیر رد می‌گردد و H_1 دال بر وجود رابطه معنی‌داری مورد تایید قرار می‌گیرد. بنابراین چنین استنباط می‌شود که با اطمینان ۹۵٪ بین بیمه و بازنشستگی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم آباد رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. مقدار همبستگی ایجاد شده (۰/۴۱۹) نشان از رابطه مستقیم بین دو متغیر دارد.

۹- بحث و نتیجه‌گیری

«سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد، رابطه دارد».

همانطور که قبلاً گفته شد از دیدگاه کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد سواد مالی بر رفاه مالی کارکنان تاثیر مثبت و معناداری دارد. از دیدگاه ۱۰۱ نفر از کارکنان شهرداری منطقه ۱ شهرستان خرم‌آباد با ضریب همبستگی پیرسون 0.822 و سطح معناداری 0.05 معنادار می‌باشد همچنین هریک از مولفه‌های کمال‌گرایی نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که همگی آنها در سطح 0.05 معنادار بودند، به استثنای فرضیه فرعی دوم خرج و استقراض بر رفاه مالی کارکنان رابطه غیرمستقیم وجود داشت. بنابراین می‌توان گفت، یکی از انواع مهارت‌ها که به زعم بسیاری از محققان از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است سواد مالی است، زیرا اغلب تصمیمات متخذه در سازمان‌ها از جمله شهرداری بار مالی داشته و تسلط به دانسته‌های مالی می‌تواند بر بهینگی اغلب این تصمیم‌ها اثر داشته باشد. داشتن سواد مالی یک مبنای ضروری برای پیشگیری و حل مسائل مالی در سازمان شهرداری که اهم فعالیت‌های آن بحث مالی است و به نوبه خود حیاتی است. سواد مالی، دانش تحلیل، درک گزینه‌های مالی، مباحث بدون مشکل در مورد پول و موضوعات مالی مربوط به فعالیت‌های شهرداری برنامه‌ریزی برای آینده، واکنش مناسب به رخ دادهایی که روی تصمیمات مالی روزمره اثر می‌گذارد و مدیریت مسائل مالی است که این توانایی روی شرایط زندگی و کاری کارکنان تاثیر دارد. افزایش سواد مالی کارکنان شهرداری می‌تواند از طرفی موجب بهبود رفاه مالی خانواده آنها و از طرف دیگر موجب بهبود وضع اقتصادی عمومی جامعه با توجه به انتقال صحیح در تصمیم‌گیری‌هایی آگاهانه گردد. شهرداری‌ها به عنوان یکی از سازمان‌های دولتی در رسیدگی به امور شهری و بهبود وضعیت رفاهی خانوارهای شهری، یکی از نهادهای غیر انتفاعی مهم در بکارگیری تصمیمات هم زمان مالی و رفاهی در تصمیم‌گیری‌های راهبردی و عمومی جوامع محسوب می‌گردد. شهرداری‌ها به عنوان یک سازمان عمرانی و خدماتی مرتبط با امور شهرداری همواره در جایگاه تصمیم‌گیری در خصوص ایجاد امکانات رفاهی و شهری برای عموم مردم با توجه به اینکه می‌بایست اکثر هزینه‌های ایجاد این امکانات را خود تحصیل نمایند قرار دارند. تنوع امور مربوط به شهرها مستلزم گستردگی سطوح تصمیم‌گیری و تفویض اختیارات از رده‌های بالایی سازمان به رده‌های پایین دستی سازمان می‌باشد. در نتیجه در سطوح مدیریت عملیاتی سازمان، علاوه بر داشتن مهارت‌های عملیاتی، نیاز به مهارت‌های مالی جهت تصمیم‌گیری‌های مربوط به هزینه و منفعت کاملاً نمایان است. بنابراین علاوه بر این سازمان‌هایی که کارکنان آن دارای سواد مالی بالاتری هستند و از نظر مالی در رفاه هستند از رضایت شغلی بالاتری برخوردارند، به گونه‌ای می‌توان گفت رضایت شغلی می‌تواند بر رضایت زندگی افراد تاثیر گذارد. رضایت شغلی بیشتر دارای بهره‌وری بالاتر بوده و اینکه افراد مزایای سازمان خود را بهتر درک می‌کنند و تعهد بیشتری را نسبت به سازمان خود نشان می‌دهند و همه‌ی اینها به شرط داشتن سواد مالی کارکنان و رفاه مالی آنان امکان‌پذیر می‌باشد. همچنین نتایج تحقیق حاضر با تحقیقات خضری‌پور (۱۳۹۹) و حامدینیا (۱۳۹۲) و تحقیق لوزاردی و میچل (۲۰۱۹) و فورنرو و مونتیکن (۲۰۱۱) در یک راستا می‌باشد. همچنین به مدیران شهرداری پیشنهاد می‌شود که، ایجاد انگیزه، تشویق و ارائه تسهیلات و خدمات به کارکنان باسابقه، در راستای افزایش رفاه مالی آنان، شکل کارگاه یا دروه‌های آموزشی، پیرامون توانمندسازی کارکنان از نظر مهارت‌های سواد مالی را در دستور سازمانی خود بگنجانند.

مراجع

۱. باهر، حسین (۱۳۹۸)، تکنولوژی، رشد و توسعه و رفاه مالی، تازه‌های اقتصاد، شماره ۶۱، صص ۳۳-۴۰.
۲. جعفری صمیمی، احمد، زروکی، شهریار، ساداتی امیری، سیده رقیه (۱۳۹۷)، تحلیل رفاه اقتصادی با تاکید بر ابعاد جهانی شدن، فصلنامه علمی مدل‌سازی اقتصادی، ۱۲ (۴۴)، ۱-۲۳.
۳. حسن زاده، آتنا، دهقان، عبدالمجید، علیخانی، محسن (۱۳۹۸)، تأثیر سواد مالی و درک ریسک بر انتخاب سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، شماره ۴۱، زمستان ۹۸، صص ۱۰۸-۹۰.
۴. حامدی‌نیا، حامد (۱۳۹۲)، بررسی سواد مالی کارکنان دولت و تاثیر آن بر رفاه مالی و استراتژی‌های مالی آنها (مطالعه موردی: استان یزد)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، دانشکده حسابداری و مدیریت.
۵. خضری پور، فاطمه (۱۳۹۹)، بررسی رابطه بین سواد مالی و رفاه مالی کارکنان دانشگاه پیام نور کرمان، ششمین کنفرانس بین‌المللی پیشرفت‌های اخیر در مدیریت و مهندسی صنایع، تهران.
۶. وفائی، الهام، محمدزاده، پرویز، اصغری‌پور، حسین، فلاحی، فیروز (۱۳۹۷)، ارزیابی رفاه اجتماعی و همگرایی رفاه استان‌های ایران برای سنجش توسعه مناطق، فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی، ۱۲ (۴۳): ۱-۲۳.
7. Al-Tamimi, H. and Bin Kalli, A. (2009). "Financial literacy and investment decisions of UAE investors", The Journal of Risk Finance, No. 5, pp. 500-516.
8. Brüggén, E. C., Hogreve, J., Holmlund, M., Kabadayi, S., & Löfgren, M. (2017). Financial well-being: A conceptualization and research agenda. Journal of Business Research, 79, 228-237. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.03.013>.
9. Brenner, L., Meyll, T., Stolper, O., Walter, A., Consumer fraud victimization and financial well-being, Journal of Economic Psychology (2019), doi: <https://doi.org/10.1016/j.joep.2019.102243>.
10. Fornero, E. & Monticone, C. (2011). "Financial Literacy and Pension Plan Participation in Italy". CeRP Working Papers, Center for Research on Pensions and Welfare Policies, Turin (Italy), P: 4-16.
11. Miller, M. (2009). "The case for financial literacy in developing countries", World Bank Group, Washington, DC.
12. Netemeyer, R. G., Warmath, D., Fernandes, D., & Lynch Jr, J. (2017). How Am I Doing? Perceived Financial Well-Being, Its Potential Antecedents, and Its Relation to Overall Well-Being. Journal of Consumer Research, 45(1), 68-89. <https://doi.org/10.1093/jcr/ucx109>.
13. Sacks, D. W., Stevenson, B., & Wolfers, J. (2012). The new stylized facts about income and subjective well-being. Emotion, 12(6), 1181-1187. <https://doi.org/10.1037/a0029873>
14. Van Rooij, M. and Lusardi, A. (2011). "Financial literacy and stock market participation", Journal of Financial Economics, No. 101, pp. 449-472.